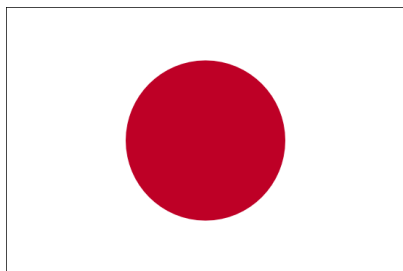

Štát - Japonsko (Japonsko) :)

Popis a dejiny

Ostrovný štát vo východnej Ázii v Tichom oceáne, ktorý sa skladá zo štyroch veľkých a viacerých menších ostrovov, vrátane Rjúkjú, Boninských a Vulkánových ostrovov. Ojedinelé v svetových dejinách je, že Japonsko nebolo nikdy dobyté zvonku. Vlastné výboje v 16. storočí na pevninu boli neúspešné, potom nasledovala až do polovice 19. storočia izolácia krajiny, neskôr rýchle prispôsobenie technickej civilizácii.

V 4. storočí - vznikol kmeňový zväz a štát Jamato.

V rokoch 710-784 - sa stala Nara Hlavným mestom. V tomto období nastal veľký kultúrny rozmach.

Roku 794 - sa stalo Kyôto hlavným mestom.

Roku 1185 - víťazstvom rodu Minamoto sa začala vláda šógunov, ktorá trvala do roku 1868 (Šóguni boli pôvodne vysokí vojenský hodnostári, od 12. do 19. storočia však vládli v Japonsku oni miesto cisára. V tomto období sa vytvorila aj vrstva vojenskej šľachty - samurajov. Títo bojovníci slúžili feudálnym kniežatám a žili podľa pravidiel vojenského života zhrnutých v kódexe bušidó. Ak ich samuraj porušil, spáchal samovraždu - harakiri).

Roku 1281 - sa Mongoli pokúsili dobyť Japonsko (Mongolský chán Kublaj vyplával z Číny s obrovským loďstvom, aby si podmanil Japonsko. Jeho plány zmaril kamikadze - božský vietor, ako nazvali Japonci tento tajfún, ktorý po ceste zničil chánovo loďstvo. Počas 2. svetovej vojny kamikadze opäť zavial. To sa japonskí letci pokúšali zničiť americké loďstvo: zamierili svoje lietadlo na loď a vleteli do nej, čo znamenalo istú smrť. Do konca vojny takto dobrovoľne zahynulo asi 5 000 kamikadze.).

Roku 1544 - doplávali do Japonska Portugalci.

Roku 1549 - sv. František Xaverský (1506-1552) priniesol do Japonska kresťanstvo.

V rokoch 1592-1597 - sa Japonci pokúsili dobyť Kóreu.

Roku 1635 - podľa prijatého zákona Japonci nesmeli odísť z vlasti. Tí, čo boli mimo územia krajiny, sa nesmeli vrátiť.

V rokoch 1853-1858 - Američania i Európania prinútili Japonsko otvoriť sa.

Roku 1868 - cisár upevnil svoju moc.

Po víťaznej vojne s Čínou (1894-1895) - získalo Japonsko ostrov Formoza (Taiwan).

Roku 1889 - bola prijatá Japonská ústava.

Po vojne s Ruskom (1904-1905) - získalo Japonsko polovicu Sachalinu, protektorát nad Kóreou a významne si posilnilo svoje pozície v Číne.

Roku 1910 - Japonsko anektovalo Kóreu.

Od 30. rokov - podnikalo Japonsko výboje na Ďalekom východe.

Od začiatku 40. rokov - podnikalo Japonsko výboje v celej juhovýchodnej Ázii a Tichomorí.

Porážkou v 2. svetovej vojne - prišlo Japonsko o všetky dobyté územia, navyiac aj o Kurilské ostrovy. Na základe mierovej zmluvy sa zmenil aj charakter a názov štátu (pôvodne cisárstvo).

Od konca 2. svetovej vojny - je japonský cisár iba nominálnou hlavou štátu (symbol jednoty štátu a jednoty ľudu).

Od 60. rokov - nastal prudký hospodársky vzostup Japonska, ktorý ho veľmi rýchlo vyniesol medzi najvyspelejšie štáty sveta.

Japonci

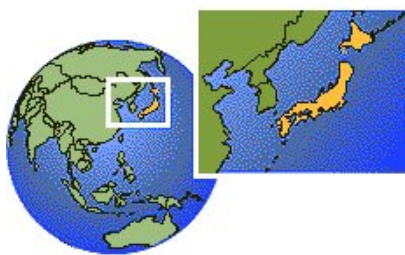
Japonci (zastarane Žaponci), vlastným menom Nihondžin, Nippondžin (Ľudia krajiny vychádzajúceho slnka)

Národ, ktorý tvorí základ obyvateľov Japonska, žijú tu aj menšiny Číňanov, Kórejcov a Ainov. Japonci žijú hlavne v USA, Brazílii ale aj v Európe a podobne. Japončina tvorí samostatnú jazykovú rodinu, občas sa objavujú pokusy radiť ju k altajskej jazykovej rodine, k polynézskym jazykom a pod. Od 5. storočia n.l. preberajú Japonci čínske znaky, ktoré sa používajú v kombinácii s japonskými abecedami (katakana, hiragana z 9.-10. storočia). V jazyku je veľký počet slov čínskeho pôvodu. Po roku 1945 sa už nepíše klasickým jazykom (bungó), ale hovorovou

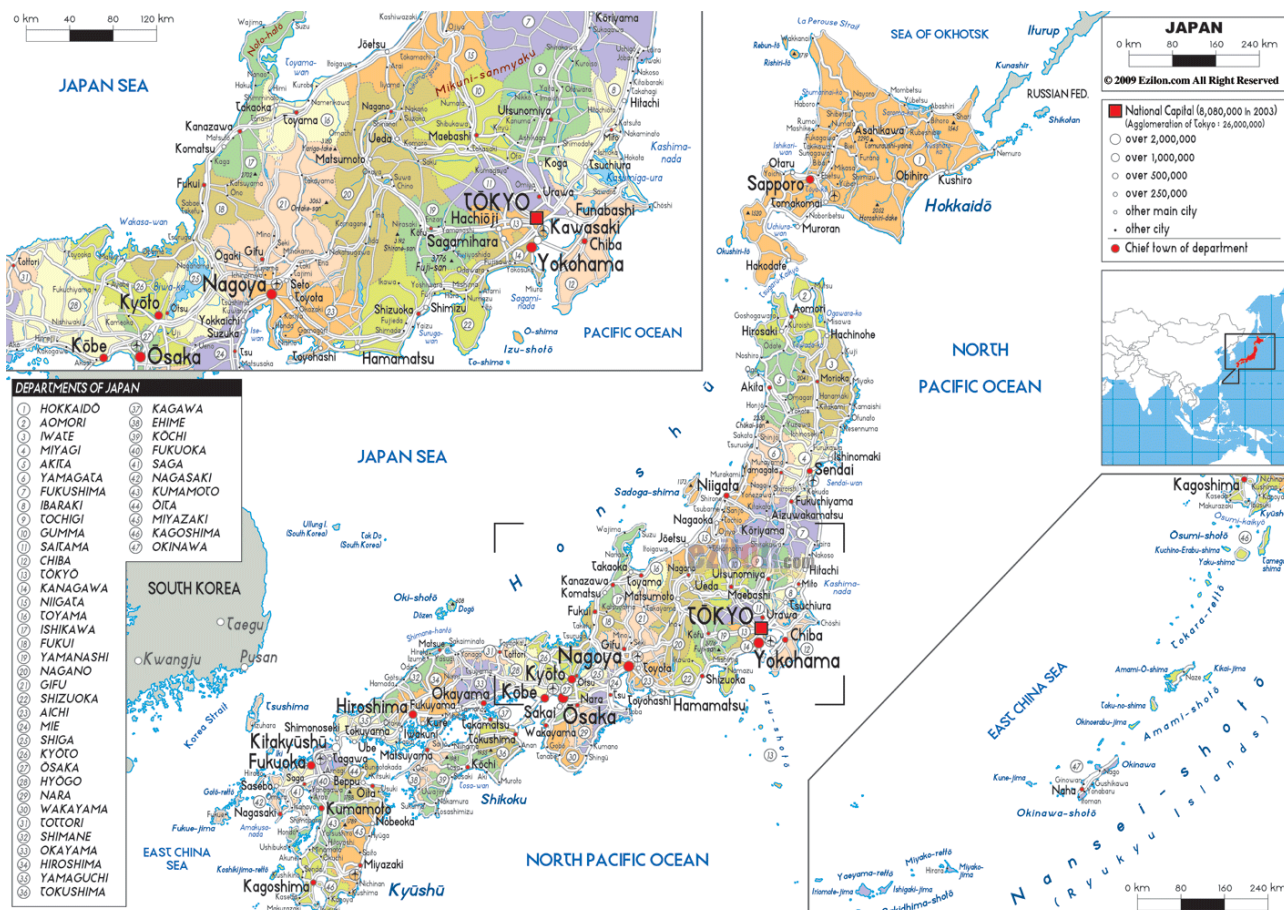
japončinou (kogó). Typická je (podobne ako u Kórejcov) tzv. kategória zdvorilosti, v slovnej zásobe a gramatike. Neolitické obyvateľstvo, ktoré sa objavilo v 1. tisícročí p.n.l. zrejme vytlačilo a asimilovalo pôvodné obyvateľstvo (na severe Ainovia, na juhu Kumasovia) a stalo sa v 3. storočí n.l. základným komponentom kultúry Jamato. Ich nositelia už hovorili s najväčšou pravdepodobnosťou japonsky. Pri zjednocovaní kmeňov (do 5. storočia) hral kmeň Jamamoto hlavnú úlohu. Podľa antropologických znakov je nepochybny aj podiel južných (austroézskych) populácií. Od 5. storočia prebiehal etnický vývoj bez väčších vonkajších vplyvov. Do polovice 19. storočia bolo dokončené formovanie nevodobého národa.

Základným zamestnaním bolo vyspelé poľnohospodárstvo záhradníckeho typu (ryža, pšenica, žito, jačmeň, strukoviny, zelenina, batáty, zemiaky). Významným doplnkom je rybárstvo, pestovanie priadky morušovej, menší význam mal chov dobytka. Od najstarších dôb vyspelá kultúra (vplyv Číny a Kórei), vynikla najmä architektúra, literatúra, maliarstvo, kaligrafia, divadlo a umelecké remeslá (hrnčiarstvo, porcelán, predmety s laku a bambusu, zbrojárstvo a spracovávanie kovov vôbec, výroba a spracovávanie textilu, najmä hodvábnictvo). Aj napriek rýchlemu priemyselnému rozvoju a prijímania štýlu západnej civilizácie sa mnohé tradície udržujú.

V náboženstve dodnes hrajú najväčšiu úlohu domáci šintoizmus a rôzne budhistické sekty (budhizmus sa šírila od 6. storočia), zatiaľ čo kresťanstvo a islam nemajú väčší význam; do polovice 20. storočia malo silný vplyv konfucianstvo. Napriek tomu, že sa po revolúcii 1868 rýchlo rozvíjal kapitalizmus, ešte do polovice 20. storočia väčšina Japoncov pracovala v poľnohospodárstve (dnes už iba 9,8 %) a dodnes sa hlavne na dedinách udržuje tradičný systém domácností ako jednotiek s pevným poriadkom, výraznou autoritou hlavy rodiny (najstarší mužský člen) a pevnou hierarchiou. Rýchly populačný prírastok (rok 1863: 35 miliónov, 1968: 101 miliónov) sa už zastavil.

Ako sa správať v cudzine

Sushi, Čínsko-japonské vojny, Japonský hospodársky zázrak

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- James Hugnes, *Velká všeobecná ilustrovaná encyklopédia*, Mladé letá 2002, ISBN 80-06-01235-0,
- Václav Hubinger, František Honzák, Jiří Polišenský, *Národy celého světa*, Mladá fronta, Praha 1985,
- Anton Matula, László Mari, Ladislav Tolmáči, Terézia Tolmáčiová, *Lexikón štátov a území sveta*, MAPA Slovakia Bratislava 2001, ISBN 80-8067-023-4.

Zdroje obrázkov

- Vlajky prevzaté a upravené z: <http://www.statnevlajky.sk/>,
- Polohy štátov prevzaté a upravené z: <http://www.zemepis.com/A-Z.php>,
- Mapy prevzaté a upravené z: <http://www.ezilon.com/maps/>.